

FELADATOK FELSŐTAGOZATOS ÉS KÖZÉPISKOLÁS DIÁKOKNAK

1. Ujjlenyomat? Nem: orrlenyomat!

A gorilláknak, csakúgy mint az embereknek saját ujjlenyomatuk van. Amikor azonban a vadonban tanulmányozzuk az állatokat, könnyebb őket orruk alapján megkülönböztetni. A gorillák orra egyedenként eltérő alakú, így jól fel lehet ismerni az egyes állatokat az orruk alapján.

Ki kicsoda?

Próbáljátok a gorillakutatók mintájára, akik a vadonban tanulmányozzák az állatokat, megkülönböztetni a Fővárosi Állatkert gorilláit az orruk alakja alapján! Figyeljétek meg az orr magasságát és szélességét, valamint az orrlyukak közötti területet, annak hosszát! Lehet, hogy találtok sebhelyeket és ráncokat is. Párosítsátok össze az egyedeket az orrukkal! Természetesen a számozott képek nem sorrendben vannak.

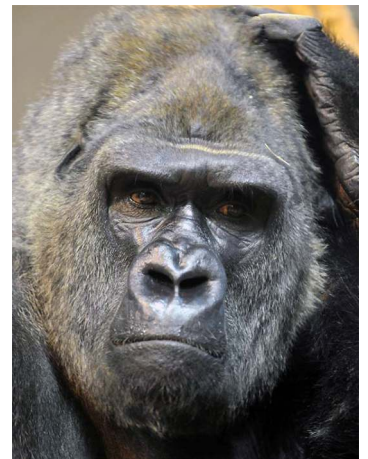
Liesel

Iringa

N'Yaounda

Golo

1

2

3

4

2. Feladatok projektmunkához:

- Gyűjtsetek információkat és tartsatok előadást a pálmaolajültetvények szerepéről. Hogyan veszélyeztetik ezek az ültetvények az orangutánok létét?
- Gyűjtsetek információkat és tartsatok előadást a koltánbányászatról. Hogyan veszélyezteti ennek az ércnek a kitermelése a gorillákat? Mire használják a belőle kinyerhető fémeket? Indítsatok mobiltelefon újrahasznosító kampányt!
- Írjatok a gorillák vagy az orangutánok nevében („gorilla” vagy „orangután nyelven”) levelet, azért hogy támogatást szereztek megmentésük érdekében! Akár különféle, elképzelt döntéshozóknak is címezhetitek, pl. bányatulajdonosnak, vadásztársaság elnökének, nutellagyártónak, tájépítésznek, erdésznek.
- Próbáljatok vitázni, azaz érveket és ellenérveket felsorakoztatni arról, hogy vajon miért esznek a helyi lakosok főemlősöket, köztük emberszabásúakat, pl. csimpánzokat és gorillákat Közép-Afrikában?

3. Helyettesítsétek be a számokat a megfelelő betűkkel, így megkapjátok azt a titkos szót, amely a gorillákról ad információt! Vigyázzatok, a betűk közben össze is keveredtek, így sorrendbe kell rakjátok, hogy értelmes szavakat kapjatok.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26

A gorilla az összes főemlős között.

2 | 17 | 1 | 7 | 14 | 25 | 7 | 5 | 2 | 12

A gorilla egy

22 | 5 | 22 | 15 | 14 | 15 | 5 | 25 | 14

A domináns hímet hívják

1 | 19 | 11 | 26 | 20 | 20 | 1 | 8 | 21 | 14 | 5 | 21

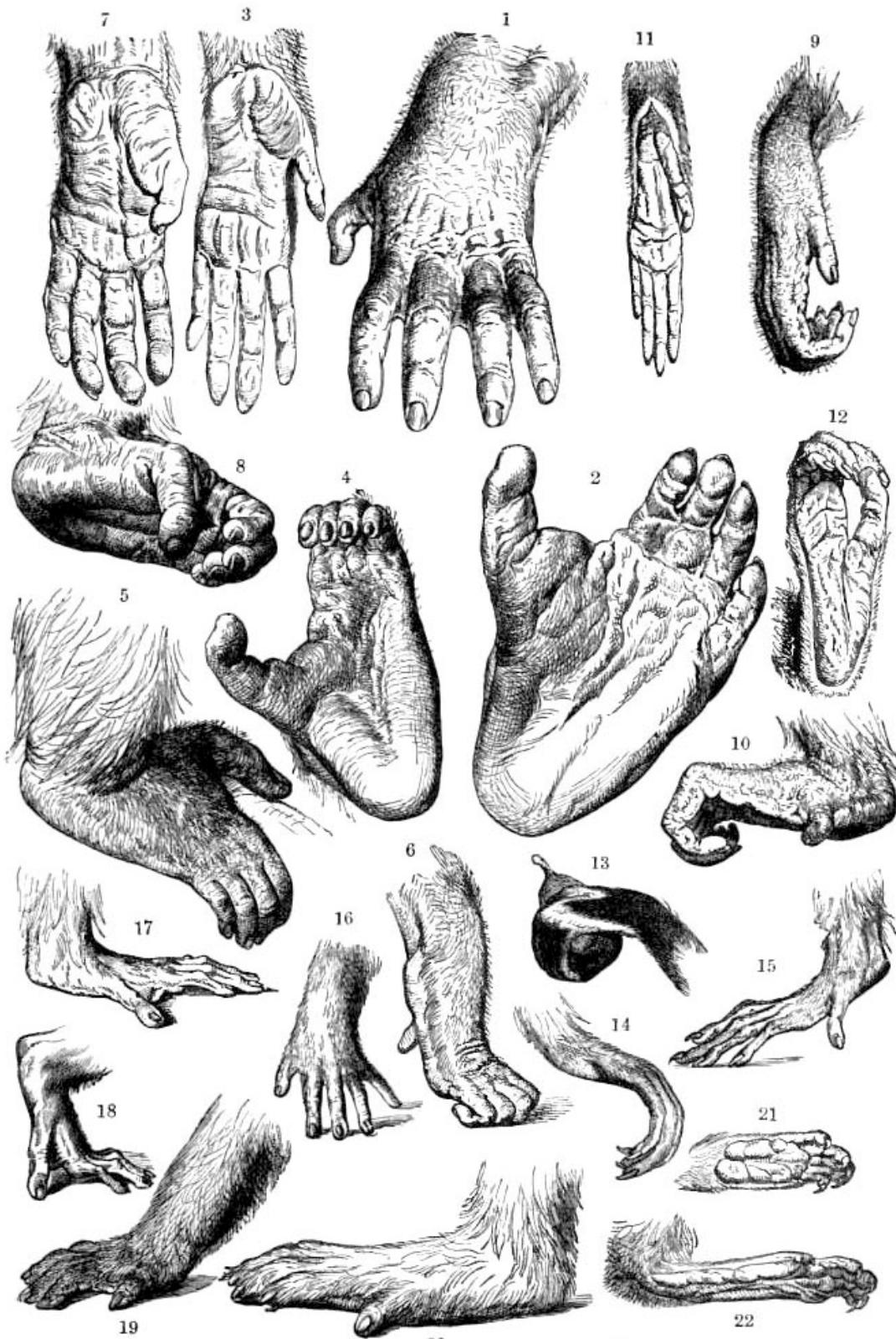
Gorillák élnek

18 | 2 | 1 | 69 | 14 | 1 | 9 | 1 | 11

4. Egy kis morfológia

Hasonlítsátok össze tenyereteket a gorillák és orangutánok tenyerévé!. Miben tér el a kezetek az övéktől? Mit gondoltok miért?

Vajon melyik lehet a gorillák és melyik az orangutánok kéz- és lábfeje? Találd meg a rajzok között!

5. Egy kis etológia

Az etológia tudománya a viselkedés megfigyelésével, leírásával, értelmezésével foglalkozik. Legyél te is terepi kutató, kapcsolódj be egy viselkedéskutatásba. A kutatás helyszíne Gabon. (Keresd meg a google earth térképén, hogy lásd az országot, ahol vagy.)

Egy nemzeti park területén hatalmas tükröt helyeztek ki egy olyan csapás mentén, amit sok faj egyedei használnak. Nézd meg a két videót és próbálj magyarázatot adni a látottakra!

https://www.youtube.com/watch?v=ORbg3fAE2SU&feature=emb_rel_end

https://www.youtube.com/watch?v=UZAO_07GdSs

Ha fülhallgatóval hallgatsz a kameracsapdás felvételeket, vedd halkra, mert ijesztő lehet, amit hallani fogsz!

A gorillákat érdekli az, amit a tükörben látnak?

Mit gondolsz, felismerik magukat a tükörben? Akár igen, akár nem a válaszod, írd le mire alapozva gondolod úgy!

A leopárdot érdekli az, amit a tükörben lát?

Mit gondolsz, a leopárd felismeri önmagát a tükörben? Akár igen, akár nem a válaszod, írd le mire alapozva gondolod úgy!

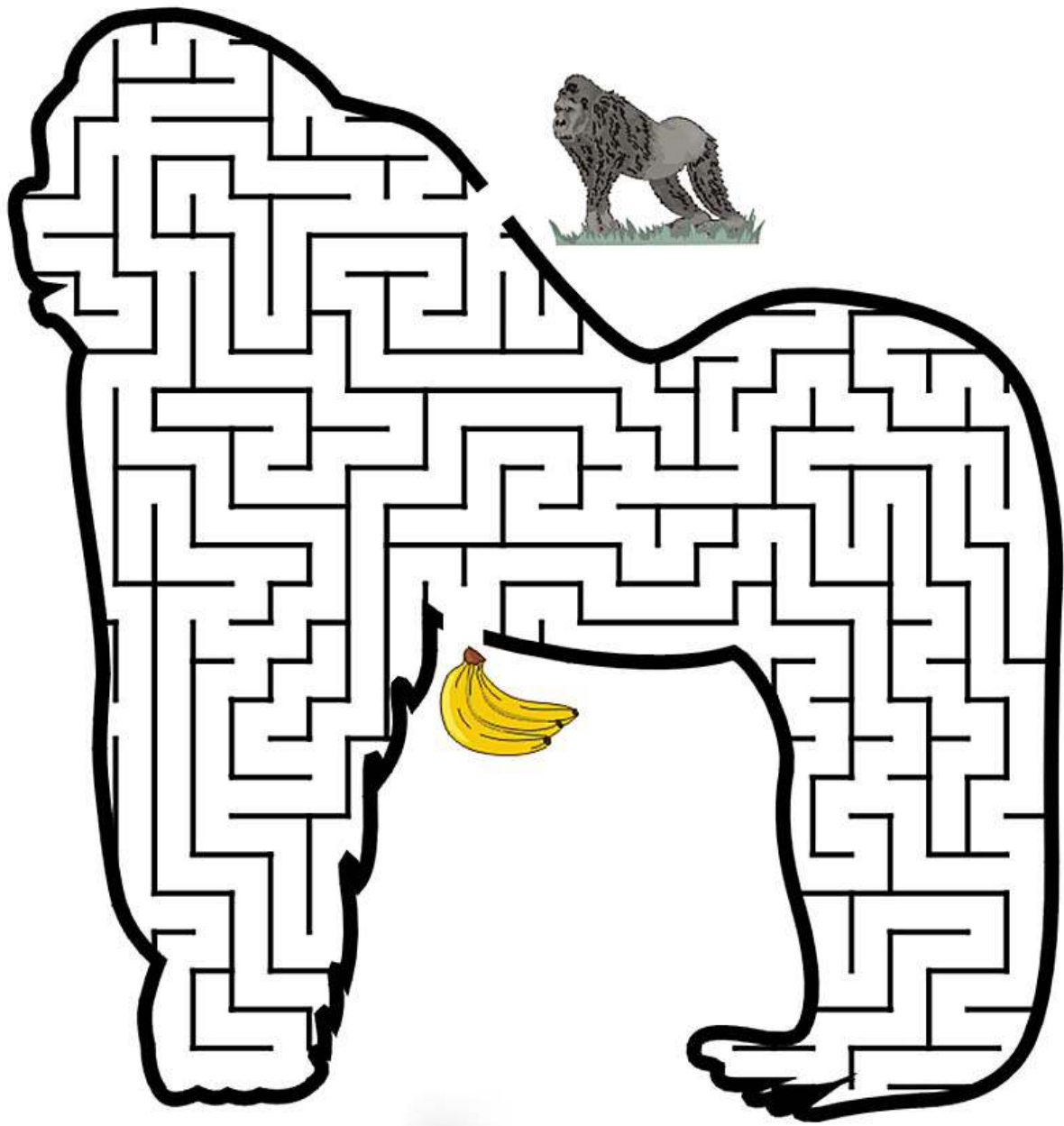
Háttérinformáció a feladathoz és a gyerekek válaszainak értékeléséhez:

Az emberszabásúak felismerik a tükörképüket, azaz önmagukkal azonosítják a látott egyedeket. Ezt a tényt állatkertekben végzett vizsgálatok alapján állapították meg. De mi van vajon azokkal az állatokkal, akik nem szoktak hozzá az emberi környezethez, vajon ők is ugyanúgy felismerik önmagukat a tükörben? A felvételen látszik, hogy a különböző korú egyedek eltérő módon reagálnak és eltart egy ideig, amíg értelmezik a jelenséget és megtanulják, hogy nem egy másik család tagjait látják maguk előtt, hanem önmagukat. Nem agresszíven közelítenek, hanem inkább érdeklődve, kíváncsian. Van olyan egyed, amelyik a fenekét (tehát olyan testrészét, amit egyébként nem láthat) szemrevételez a tükörben.

A macskafélék azonban idegen állatnak vélik a tükörképüket. Érdeemes megfigyelni, ahogy a leopárd azonnal megtámadja a saját tükörképét, mivel vetélytársnak gondolja. Szintén jól megfigyelhető az is, hogy többször is a tükör mögött vagy mellett keresi az „ismeretlen állatot”, illetve várakozik, hátha előbújik már az „ellenfél”. Olyannyira leköti a figyelmét a „másik leopárddal” való találkozás, hogy még a felbőszült elefántok közelsége sem igazán tudja eltávolítani a tükörtől. Ahogy az elefántok kicsit arrébb húzódnak, egyből visszamegy a tükör elé és folytatja a küzdelmet.

Feladat kistesóknak:

Segítesz megtalálni az uzsonnát? Keresd meg a banánhoz vezető utat a labirintusban!

Megoldások:

1. Orrlenyomat:

Liesel - 2

Iringa - 3

N'Yaounda - 4

Golo - 1

2. Titkos szavak megtalálása:

A gorilla a LEGNAGYOBB valamennyi főemlős közül.

A gorilla NÖVÉNYEVŐ.

A domináns hímeket EZÜSTHÁTÚNAK hívják.

A gorillák AFRIKÁBAN élnek.

4 Egy kis morfológia

Orangután: 9, 10

Gorilla: 1, 2